

Urat ja reitit reilaan

Enontekiön alueen ulkoilureittejä, mooritorikellkauria ja niiden maastomerkinthöjä pohdittiin turvallisuusuden näkökulmasta viime viikolla Hetassa.

PROJEKTISUUNNITTELIJA

Aleksi Latvala kertoo, että hankkeen tavoitteena on vahvistaa maasto- ja ulkoilureittien luotavuutta ja yhtenäistää mukana olevien kuntien pelastus- paikkamerkinthöjä.

– Merkinthöt olisi tarkoituksellista alueelliseksi ja kansalliseksi käytännökiksi eli viedä mahdollisimman viralliselle tasolle.

Enontekiön lisäksi elokuussa käynnistyneessä Reila-hankkeessa ovat mukana Muonio, Kittilä, Kolari, Ylitornio, Tornio, Kemmi, Rovaniemi, Kemijärvi, Posio ja Salla.

Lapin ammattikorkeakoulu, Metsähallituksen ja pelastuslaitoksen yhteisen hankkeen aloitte tuli Latvalan mukaan pelastuslaitokselta.

– Eksyneen tai loukkaantuneen löytäminen maastosta on haasteellista.

Jokaisessa kunnassa on vähän erilaiset reititmerkinthöt, mutta niitä lähdetään nyt kehittämään niin, että joka paikassa ne olisivat samanlaiset.

Vs. kunnanjohtaja **Mauri Koskela** tiedustelee, onko hankkeen kautta haettavissa rahoitusta reittien maastomerkinthöille.

Latvalan mukaan rahoitusta ei ole saatavilla hankkeen kautta.

– Kun saadaan portukalla nujiittua yhtenäinen malli reititmerkinthöille, niin luulisi siitä olevan hyötyä rahoitusta haikessa. Silloinhan kunnilla on esitellä valmiis suunnitelma siitä, miten merkinthöt toteutetaan, Latvala huomauttaa.

Koskela pitää hanketta tärkeänä niin paikallisista kuin matkailijoitakin silmiä pitäen.

– Näkisin tämän erinomaista keinona matkailijoiden houkuttamiseen, sillä turvallisuuhan on kaiken a ja o. Tämä on sellainen valtti, että tämä kannattaisi alueen markkinointihankkeisiinkin saada ujutettua mukaan.

Rakennusmestari- rakennustarkastaja **Kalevi Keskiatalo** selvittää, että Enontekiön alueella on ainoastaan kellokauria, ei reittejä.

– Maankäyttösopimuk-

Projektisuunnittelija Aleksi Latvala kuunteli Enontekiön yrittäjien sekä kunnan ja pelastuslaitoksen edustajien mielipiteitä alueen ulkoilureiteistä ja kellokaurista.

set ovat aikoinaan tehty uria varten. Jos niitä lähdetään nyt muuttamaan reiteiksi, niin se tulee tuottamaan omanlaisia ongelmia.

Keskitalon mukaan osurien opastekylteistä sekä uramerkeistä alkaa olla vaihdon rajalla.

– Ehkä niitä voisi yhtenäistää tämän suunnitelman mukaisesti. Uramerkeistä osa on kaatunut ja niiden huoltaminen meidän talouden kannalta on alka raskasta. Meillä on suunnitelma, että lähdenne pikkulohjaa huoltamaan uria sen mukaan, missä on suurin tarve.

Rakennustarkastaja **Eino Mäkelä** huomauttaa,

että yksi merkittävä ongelma urilla on niiden kapeus.

– Urat ovat suunniteltu ja merkatu vanhan kaluston koon mukaan eli nyky-

päivän tampoille ne ovat auttamattomasti liian kapeita. Urilla pitää olla sen verran tilaa, että pitokaluusto mahtuu kulkemaan ilman, että merkinthöt tarvitsevat. Myös kellokaurien liikennemerkit ovat ehkä hieman liian pieniä. Mäkelä toteaa.

Taukopaikkojen nimet häilytyskeskuksen tietoon

Ohjelmapalveluyrittäjä **Pasi Iikosen** mukaan Enontekiön alueella suurimmat maastomerkinthöngelmät ovat Palojärvi- Kilpisjärvi uralla.

– Se on haastava reitti, jota me koiravajakoiden kanssa käytämme paljon marraskuusta toukokuun alkuun saakka. Silillä alueella on avoimuu- ja harvaa koiravajako. Reititimerkit keräävät talvela paljon lunta päällensä eli ovat tykkylumen peitossa ja näin ollen huonolla säällä niitä on vaikea nähdä.

Hetan **Kodan Jukka Näkki** tuo esille taukopaikkojen nimeämisen tärkeiden.

– Häilytyskeskuksen soitaessa ne tiivaavat aina osoitetta. Taukopaikkojen nimet pitäisi olla häilytyskeskuksen ja viranomais-

ten tiedossa ja yleisessä käytössä, Näkki toteaa. Latvalan mukaan hankkeen tavoitteena on saada muutokset myös viranomaisien järjestelmään.

– Pelastuslaitoksen kautta myös häilytyskeskus on tässä hankkeessa mukana.

Lapin pelastuslaitoksen **Pohto Kirkkala** toteaa, että palokuntalaiset kulevat näillä alueilla pitkälti paikallistuntemusta apuna

käytän.

– Jokaisen palokuntalaisen olisi hyvä käydä hiihtämässä nämä oman alueen hiihtoreitit läpi. Sillä laillahan sitä paikallistuntemusta kartutetaan, Kirkkala toteaa.

– Yksilösuoja on mennyt niin pitkälle, että häilytyskeskus ei saa sanoa kiinteistön omistajan nimeä häilytysviestissä. Se on aivan älytöntä, sillä meillä on osoitteettomia kämppejä ympäri kuntaa. Ei se osallinen synkällä talvipimeällä ole helppoa, Mäkelä painottaa.

Jukka Näkki tiedustelee 112 Suomi- mobiilisovelluksen toimivuutta Enontekiön alueella.

– Tätä sovellusta näkee nykyään jonkin verran olevan käytössä. Eli kun soittaa hätäkeskuksen, niin sovelluksen avulla hätäkeskus näkee heti koordinaatit, mistä puhelu tulee, Näkki selvittää.

– Sitä on joskus testattu, mutta se ei täällä oikein toimi. Paikannus voi heittää jopa 20–30 kilometriä, Kirkkala toteaa.

Kirkkala toteaa Met-

sähallitusta autiotupien koordinoimisesta.

– Jokaisen autiotuvan pihasta löytyy tikku, josta on otettu koordinaattiylös ja näin ollen helikopteri

pysyy huonollakin säällä tätä tikkoa avuksi käyttäen löytämään paikalle.

Latukartasta näkee vaativuustason

Ypää- aikatoimen sihteerin **Heikki Järvisiö** huomauttaa, että lähireitit ovat tärkeitä turisteille ja niiden turvallisuudesta olisi pidettävä luja kiinni. Rikkinäisiä pitkosuuta ja monenlaisia epäkoh- tia löytyy Hetan lähireiteistä, jota lähinnä iäkkäämmät matkailijat käyttävät.

– Joka lähtee pitkälle vaellukselle, niin se kyllä kierrättää ongelma-kohtat. Järvisiö esittelee Enontekiön alueen latureiteistä tehtyä karttaa, jossa on eri väreillä merkatu ladun vaativuusaste.

– Kyllä se niin on, että suurimmaksi osaksi matkailijat kyselevät, missä menee helpoimmat ladut. Tuolla kun hiihtelen, niin olen pistänyt merkille, että paljon on monon kurtia laskussa ja nousussa. Asiakaskunta meillä kun on osin iäkäsikin.

Järvisiö mukaan muutamia vuosia sitten Enontekiön latureitit käytiin hankkeen kautta läpi ja sen seurauksena muutama paikkoihin tehtiin eri lasku- ja nousu-urat.

Kehityvästi yhteistyötä suuri hyöty

Aleksi Latvala on tyytyväinen Enontekiöllä järjestettyyn keskustelutilaisuuteen ja sen osallistujamäärään. Hänen mukaansa Enontekiön osalta nousi muita kun- tia selvemmin esille pitki- en välimatkojen tuomat haasteet.

– Avuntarvisiöiden paikantaminen maastosta on koettu haastavaksi sekä reittien ja merkintöjen ylläpito. Olosuhteet ovat välillä haastavia ja se kuluttaa niin reittejä kuin merkintöjakin.

Latvalan mukaan Reila- hankkeen mukana tulevat käytännön hyödyt tulevat selkeimmän esille reittien riskikartoituksen ja reititimerkinthösuunnitelman muodossa.

– Lisäksi ohjeistukset maastomerkinthöistä selkeästi ja paikan- nuserkinthöistä säästävät jatkossa resursseja itse merkintöjen hankkimiseen ja maastoon viemiseen. Lisääntyvä ja kehittyvä yhteistyö reitiasioiden ympärillä Lapin alueella tuo varmasti useita käytännön hyötyjä, joita ei vielä osata edes ajatellaakaan.

Tanja Virkkunen